

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 354/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. L. D., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 13 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. KS TN-V-152-1/2011-Ntt 115 udelením súhlasu na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností zo 6. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2012 doručená sťažnosť Ing. V. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. D., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“) a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. KS TN-V-152-1/2011-Ntt 115 udelením súhlasu na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností zo 6. júla 2011 (ďalej len „súhlas na odpočúvanie zo 6. júla 2011“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že bol 28. februára 2012 na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vypočutý ako svedok – poškodený vo veci vedenej pod sp. zn. IV Gv 4/11 týkajúcej sa trestného stíhania pre pokračujúci zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), f), h) a j) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračujúcim prečinom poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), h) a j) Trestného zákona. Pri výsluchu v uvedenej veci sa dozvedel, že Vojenské obranné spravodajstvo vo veci vedenej pod sp. zn. VS111-V-79-1/2011 bez reálneho vykonania predchádzajúceho odhaľovania a dokumentovania v danej veci predložilo 6. júla 2011 krajskému súdu žiadosť o vydanie rozhodnutia na udelenie súhlasu na použitie informačno-technického prostriedku – odpočúvania a zaznamenávania telekomunikačnej prevádzky. V uvedenej žiadosti uviedli *„nepravdivé, predstierané a zámerne vykonštruované skutočnosti tvrdením, že sťažovateľ – brigádny generál v zálohe Ing. Vendelín Leitner, je podozrivý z poškodzovania vojensko-hospodárskych záujmov Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 198/1994 Z. z. o vojenskom spravodajstve v platnom znení“*. Krajský súd o tejto žiadosti rozhodol tak, že 6. júla 2011 pod sp. zn. KS TN-V-152-1/2011-Ntt 115 udelil písomný súhlas na odpočúvanie v rámci telekomunikačných činností na ním používanom telefónnom čísle, ktoré bolo realizované až do jeho predčasného ukončenia 19. augusta 2011.

Záznamy telefónnej komunikácie sťažovateľa vrátane ich prepisov sú súčasťou vyšetrovacieho spisu generálnej prokuratúry sp. zn. IV Gv 4/11, avšak s ohľadom na stupeň ich utajenia sťažovateľ nemal možnosť do nich nahliadnuť.

Podľa sťažovateľa krajskému súdu neboli v predmetnom konaní predložené akékoľvek dôkazy, resp. spisový materiál obsahujúci relevantné informácie (informácie o predchádzajúcom neúčinnom alebo podstatne sťaženom odhaľovaní a dokumentovaní činnosti, pre ktorú sa žiadosť podáva), ktoré by mohli byť spôsobilé ospravedlniť zásah do jeho práva na súkromie. S ohľadom na túto skutočnosť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“) krajský súd súhlas na odpočúvanie zo 6. júla 2011 nemal udeliť, resp. nemal o uvedenej žiadosti rozhodnúť, lebo nespĺňala zákonom predpokladané náležitosti. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na závery uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 274/05 zo 14. júna 2006, podľa ktorých *„si preskúmateľnosť dôvodnosti vydania súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre takýto zásah do práva na súkromie...*

nemôžu byť nijaké pochybnosti o tom, že žiadosť aj súhlas musia byť odôvodnené v každom prípade, aj keď bol vydaný na základe zákona o ochrane pred odpočúvaním. Je tomu tak preto, že hoci ide o závažný zásah do základného práva, dotknuté osoby nemajú možnosť podať opravný prostriedok a o vydaní súhlasu sa dozvedia spravidla až dodatočne, keď už zásah do práva na ich súkromie bol realizovaný. Majú preto možnosť žiadať o preskúmanie opodstatnenosti súhlasu až dodatočne resp. sa o takomto zásahu dozvedia v súvislosti napr. s trestným stíhaním osôb, ktoré sa takéhoto konania dopustili. Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania súhlasu si vyžaduje konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre tento zásah do práva na súkromie...

napriek tomu alebo práve pre utajený charakter odpočúvania nič nebráni tomu, aby dôvody, ktoré viedli súd k vydaniu súhlasu, boli konkrétne uvedené. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je súhlas spravidla nepreskúmateľný.“

Odôvodnenie žiadosti o súhlas s použitím informačno-technických prostriedkov je podľa sťažovateľa v tomto prípade možné považovať za formálne, obsahujúce iba zákonom ustanovené podmienky vo všeobecnej rovine, neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by boli relevantné z hľadiska udelenia súhlasu zákonného sudcu na odpočúvanie. Zákonný sudca mal podľa sťažovateľa v zmysle § 4 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane pred odpočúvaním predmetnú žiadosť vrátiť žiadateľovi (Vojenskému obrannému spravodajstvu), resp. „*nesmel o takejto žiadosti rozhodnúť*“.

V rámci svojej argumentácie vo vzťahu k dôsledkom zásahu do jeho práva na ochranu súkromného života sťažovateľ ďalej uviedol, že *«vydanie súhlasu zákonného sudcu je nielen zásahom do práva na súkromie sťažovateľa – teda držiteľa odpočúvanej telefónnej linky, ale táto ochrana patrí aj osobám, ktoré sú z tejto linky volané resp. ktoré na túto linku volajú.*

Sťažovateľ po skončení aktívnej vojenskej služby v pozícii riaditeľa Vojenskej spravodajskej služby Ministerstva obrany Slovenskej republiky sa zamestnal u zahraničnej multinacionálnej spoločnosti ALLIANZ – Slovenská poisťovňa a. s. na pracovnej pozícii vedúceho oddelenia spolupráce s externými partnermi. Podstatou výkonu práce je poistenie a likvidácia poistných udalostí majetku partnerov a to ako štátnych orgánov, podnikateľských subjektov tak aj fyzických osôb. Uvedená činnosť je predmetom súťaže medzi poisťovacími spoločnosťami a pokiaľ informácie boli získané takýmto nezákonným spôsobom mohli byť i takým istým spôsobom poskytnuté iným orgánom resp. spoločnostiam pri rokovaníach o uzatváraní poistných zmlúv alebo likvidácii poistných udalostí. V podstate mohli byť prostriedkom tzv. priemyselnej špionáže získaním know-how a rozhodne mohlo ísť o porušenie obchodného tajomstva.

Sťažovateľ mal a doposiaľ i má maximálnu dôveru svojho zamestnávateľa, ktorú si získal jednak služobným zaradením vo vojenskom spravodajstve a jednak korektným, kreatívnym a efektívnym pracovným pôsobením v novej funkcii. Pokiaľ však bol prostriedkom zisťovania pracovných postupov, spôsobu uzatvárania poistných dohôd a procesov likvidácie poistných udalostí, môže byť zamestnávateľom považovaný za „kanál“ ktorým unikli resp. mohli uniknúť veľmi citlivé informácie (know-how) a teda

i ohroziť jeho profesionálne uplatnenie u svojho zamestnávateľa a tak by mohla byť i vážne ohrozená jeho existencia.».

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. KS TN-V-152-1/2011-Ntt 115 udelením súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011 porušil jeho základné práva podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 13 listiny, ako aj práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, zrušil uvedený súhlas a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 € ako aj náhradu trov konania v sume 556,34 €.

II.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením (rovnako podľa čl. 13 listiny).

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlika a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je namietané porušenie sťažovateľom označených základných práv, ku ktorému došlo tým, že jeho telefonické hovory boli odpočúvané a zaznamenávané na základe súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011, ktorý neobsahoval dostatok dôvodov, ktoré by odôvodnili jeho vydanie, neobsahoval žiadne konkrétne skutočnosti a závery, ku ktorým v ňom krajský súd dospel, neboli podložené dôkazmi nachádzajúcimi sa v spisovom materiáli v predmetnej veci, t. z. že ho možno považovať za formálny, a taktiež žiadosť podaná Ministerstvom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“), Vojenským obranným spravodajstvom (ďalej len „VOS“), na základe ktorej bol vydaný, obsahovala nepravdivé, vykonštruované a predstierané skutočnosti.

Ochrana tajomstva správ podávaných telefónom je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy vrátane jej čl. 22 ústavy. Naproti tomu ochrana práva na súkromie je v dohovore sústredená

v čl. 8. Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“). Tak je to aj v súvislosti s danou problematikou.

Zásahy do práva na súkromie sa v zmysle tejto judikatúry vykladajú v určitej logickej náväznosti, resp. postupnosti. Predovšetkým sa skúma, či daný skutkový stav možno *ratione materiae* považovať za súčasť práva na súkromie. Po kladnej odpovedi na túto otázku treba skúmať, či zásah bol legálny. V ďalšom sa potom skúma, či bol zásah legitímny, a napokon, či bol proporcionálny. Ak sa dospeje k negatívnej odpovedi pri niektorej z týchto otázok, ďalej sa už v skúmaní problematiky nepokračuje.

Nemôžu byť nijaké pochybnosti o tom, že odpočúvanie telefonických hovorov je zásahom do práva na súkromie tak podľa čl. 22 ústavy, kde je to výslovne uvedené, ako aj podľa čl. 8 dohovoru (Klass a ostatní c. Spolková republika Nemecko zo 6. septembra 1978).

Legalita zásahu do práva na súkromie znamená, že štát môže do práva na súkromie zasiahnuť iba na základe zákona. Preto v rámci legality zásahu sa skúma, či k nemu došlo v súlade s platnými právnymi predpismi, pričom sa prihliada aj na to, či právny predpis bol verejne publikovaný, a teda dostupný, a či jeho následky boli predvídateľné. Skúma sa teda aj kvalita zákonnej úpravy, ktorá je základom zásahu do práva na súkromie.

Legitímnosť zásahu do práva na súkromie vyplýva z čl. 8 ods. 2 dohovoru a znamená, že do práva na súkromie možno zasiahnuť len vtedy, keď je to v záujme štátu, z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojov a zločinnosti, v záujme spoločnosti z dôvodu ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny a v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany ich práv a slobôd.

Napokon proporcionalita zásahu znamená, že k zásahu možno prikročiť len vtedy, keď je to nevyhnutné (sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami), a iba v duchu požiadaviek kladených na demokratickú spoločnosť vyznačujúcu sa pluralizmom, toleranciou a voľným duchom.

Z takto naznačenej metódy prístupu ku skúmaniu problematiky vyplýva, že povinnosťou ústavného súdu bolo predovšetkým skúmať, či bol zásah do súkromia sťažovateľa realizovaný súhlasom na odpočúvanie zo 6. júla 2011 v súlade so zákonom o ochrane pred odpočúvaním.

Kým podľa § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním vydáva sudca písomný súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov (ďalej len „súhlas“), tak podľa § 88 ods. 1 Trestného poriadku vydáva sudca príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností (ďalej len „príkaz“). Napriek rozdielnej terminológii nemôžu byť pochybnosti o tom, že tak súhlas, ako aj príkaz majú formálne, ale aj obsahové náležitosti rozhodnutia. Z ustanovenia § 4 ods. 5 zákona o ochrane pred odpočúvaním to aj výslovne vyplýva, keďže sa tam uvádza, že „proti rozhodnutiu o súhlase nemožno podať opravný prostriedok“. Vydanie právoplatného súhlasu alebo príkazu má v praxi dva následky. Jednak dochádza k tomu, že je možné uskutočňovať vo vymedzenom rozsahu odpočúvanie telefonických rozhovorov, a jednak odpočúvaním telefonických rozhovorov uskutočnených na základe súhlasu či príkazu sa získavajú dôkazy, ktoré sú potom v trestnom konaní použiteľné na preukázanie rozhodujúcich skutočností riešených v rámci trestného konania. Zároveň to znamená, že osoba, ktorej telefonický rozhovor bol odpočúvaný, musí mať možnosť obrany jednak voči samotnému faktu odpočúvania jej rozhovoru, teda voči samotnému faktu zásahu do jej práva na súkromie, ale aj proti použitiu odpočúvanej komunikácie ako dôkazu v trestnom konaní.

Vzhľadom na to, že opravný prostriedok ani proti súhlasu, ani proti príkazu nie je prípustný, dotknutá osoba nemá možnosť domáhať sa ochrany pred všeobecným súdom v súvislosti s faktom, že jej rozhovor bol odpočúvaný. Oprávnenosť vydania právoplatného súhlasu či príkazu všeobecný súd nemôže preskúmať, a to práve preto, že súhlas a príkaz

sú právoplatnými rozhodnutiami, ktorými je súd viazaný, resp. z ktorých musí súd vychádzať. To sa vzťahuje tak na trestné konanie, ako aj na prípadné občianskoprávne konanie na ochranu osobnosti (na ochranu súkromia).

Odlišná je situácia v súvislosti so skutočnosťou, že na základe súhlasu či príkazu odpočúvaný telefonický rozhovor sa môže stať dôkazným prostriedkom v trestnom konaní. Dotknutá osoba, ktorej rozhovor bol takto odpočúvaný, môže v trestnom konaní pred súdom namietat' nezákonnosť odpočúvania a z toho vyplývajúcu nepoužiteľnosť odpočúvaného rozhovoru ako dôkazu. Môže však tak urobiť len pri súčasnom splnení dvoch podmienok: trestná vec musí dospieť do štádia súdneho konania a dotknutá osoba musí byť stranou v trestnom konaní či už ako obžalovaná, alebo ako poškodená. Zároveň to znamená, že ochrana zo strany trestného súdu vôbec neprichádza do úvahy v prípadoch, ktoré sa pred trestný súd vôbec nedostanú, ale ani v prípadoch takých dotknutých osôb, ktoré nie sú stranami v trestnom konaní.

Ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 274/05 zo 14. júna 2006, na ktorý sa sťažovateľ odvoláva vo svojej argumentácii, konštatoval, že vzhľadom na to, že opravný prostriedok proti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností nie je prípustný, dotknutá osoba nemá možnosť domáhať sa ochrany pred všeobecným súdom v súvislosti s faktom, že jej rozhovor bol odpočúvaný. Oprávnenosť vydania právoplatného príkazu všeobecný súd nemôže preskúmať, a to práve preto, že príkaz je právoplatným rozhodnutím, ktorým je súd viazaný, resp. z ktorého musí súd vychádzať. Proti samotnému faktu odpočúvania telefonického rozhovoru sa preto osoba, ktorej rozhovor bol odpočúvaný, nemá možnosť brániť v konaní pred iným súdom, čím je daná právomoc ústavného súdu v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy.

Podľa judikatúry ESLP a judikatúry ústavného súdu právo na ochranu tajomstva správ podávaných prostredníctvom telefónu je súčasťou ústavou a dohovorom zaručeného práva na ochranu súkromia, do ktorého sú zásahy prípustné len výnimočne v prípadoch a spôsobom ustanoveným zákonom, a len vtedy, ak sú nevyhnutné v záujme zabezpečenia

právnym poriadkom chránených hodnôt (rozhodnutie vo veci Klass a ostatní c. Spolková republika Nemecko zo 6. septembra 1978, I. ÚS 274/05).

V súlade s judikatúrou ESĽP je tiež potrebné odlišovať medzi procesnými aspektmi odpočúvania telefonických hovorov v kontexte trestného práva, pokiaľ k nemu došlo, a vplyvom odpočúvania na osobnosť dotknutej osoby, voči ktorému je poskytnutá dotknutej osobe ochrana jej súkromného života a korešpondencie prostredníctvom čl. 8 dohovoru (pozri rozsudok ESĽP z 8. februára 2011 vo veci Michalák v. Slovenská republika k sťažnosti č. 30157/03, § 211 – § 213).

V súlade s uvedeným ústavný súd na predbežnom prerokovaní skúmal opodstatnenosť sťažnosti, teda či krajským súdom použitý výklad a aplikácia ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním pri rozhodovaní o nariadení odpočúvania a záznamu telekomunikačných činností by mohli signalizovať sťažovateľom namietané porušenie označených práv.

Zo súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011 vyplýva, že krajský súd ho vydal podľa § 2 ods. 1 písm. b) v spojení s § 4 zákona o ochrane pred odpočúvaním na základe žiadosti ministerstva obrany a VOS na udelenie súhlasu na použitie informačno-technického prostriedku (odpočúvanie a zaznamenávanie v rámci telekomunikačných činností) uskutočňovaných účastníckou telefónnou stanicou mobilného operátora č. +421 911 448 807, ktorá je evidovaná na meno Martin Leitner, ale jej overeným užívateľom bol Ing. Vendelín Leitner. Súhlas na odpočúvanie zo 6. júla 2011 bol vydaný na obdobie od 6. júla 2011 do 5. októbra 2011, t. j. na obdobie troch mesiacov s tým, že podľa § 4 ods. 6 zákona o ochrane pred odpočúvaním zaviazal žiadateľa ministerstvo obrany a VOS, aby počas plynutia uvedenej lehoty predkladal sudcovi všetky potrebné podklady na skúmanie dôvodnosti trvania používania informačno-technického prostriedku a po jej uplynutí podal správu o jeho ukončení.

V odôvodnení súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011, ktorý bol odtajnený rozhodnutím krajského súdu sp. zn. KS TN-152-1/2011-Ntt 115 z 21. júna 2012, tento súd

uviedol, že ho vydáva, z dôvodu, že „*Vojenské obranné spravodajstvo (ďalej len VOS) získalo prvotné poznatky poukazujúce na podozrenie z neštandardného a účelového konania záujmovej osoby Ing. LEITNER. Poznatky poukazujú na to, že menovaný z titulu svojej pozície externého poradcu ministra obrany SR, ako aj kontaktov na zodpovedných pracovníkov rezortu MO SR s rozhodovacou právomocou, podniká účelové kroky smerujúce k ovplyvneniu ich rozhodovacieho procesu v súvislosti so záujmom zatiaľ neustanovených osôb z prostredia finančných skupín o kúpu, prevod, resp. prenájom zdravotníckych pracovísk v pôsobnosti MO SR. Aktivity záujmovej osoby môžu vážne ohroziť a poškodiť vojensko-hospodárske záujmy Slovenskej republiky. Je možné predpokladať, že v prípade schválenia predaja, prevodu, resp. prenájmu vybraných zdravotníckych zariadení v pôsobnosti MO SR, tento bude vykonaný netransparentným spôsobom, pričom existuje dôvodné podozrenie, že v tejto súvislosti môžu byť smerom k zodpovedným pracovníkom rezortu MO SR zaznamenané rôzne formy korupčného konania.*“

Podľa § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technické prostriedky možno použiť iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného sudcu (ďalej aj „súhlas“) len na nevyhnutný čas, najdlhšie však na šesť mesiacov. Lehota začína plynúť dňom udelenia súhlasu. Ak je nevyhnutné použiť naraz alebo následne niekoľko druhov informačno-technických prostriedkov, každý z nich možno použiť len v rozsahu výslovne udeleného súhlasu. Ak sa má informačno-technický prostriedok použiť v miestach, ktoré nie sú verejne prístupné, zákonný sudca rozhodne aj o tom, či sa súhlas vzťahuje aj na vstup na tieto miesta.

Uvedená právna úprava vyžaduje súdnu kontrolu zásahov do ústavou chráneného základného práva na súkromie. Požiadavke efektívnej súdnej ochrany základných práv nemôže vyhovovať súhlas na odpočúvanie, ktorý by len formálne spĺňal náležitosti vyžadované zákonom a neobsahoval by posúdenie materiálnych podmienok na jeho vydanie. Nevyhnutnou podmienkou preskúmateľnosti opodstatnenosti zásahu do práva na súkromie na základe súhlasu na odpočúvanie podľa § 2 ods. 1 písm. b) v spojení s § 4 zákona o ochrane pred odpočúvaním je jeho odôvodnenie, ktoré musí obsahovať relevantnú

argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky na nariadenie odpočúvania a záznamu telekomunikačných činností.

Rozsah odôvodnenia súhlasu je však potrebné posudzovať aj z hľadiska účelu jeho vydania, ktorým je získanie informácií významných pre trestné konanie, pričom stačí „*dôvodne predpokladať*“, že týmto spôsobom budú získané skutočnosti významné pre trestné konanie, čím je tiež determinovaná obsahová stránka rozhodnutia.

Na druhej strane je v tomto prípade potrebné taktiež poznamenať, že použitie informačno-technických prostriedkov môže predstavovať často jediný nástroj, ktorým možno získať dôležité informácie pri plnení úloh ako Policajného zboru, tak aj ostatných subjektov oprávnených na ich použitie, na úseku kontroly kriminality a bezpečnosti štátu.

V prípade súhlasu sa podstatnou okolnosťou javí aj čas, kedy k jeho vydaniu môže dochádzať. Vydanie súhlasu prichádza do úvahy najmä pri odhaľovaní trestnej činnosti, t. j. v čase, v ktorom ešte neprebíha spravidla trestné konanie, resp. iné šetrenia, na základe ktorých možno charakterizovať dôvodné podozrenie z trestnej činnosti, pretože prejavy tejto činnosti sú latentné. V danom čase však získanie informácií nasvedčujúcich tomu, že je páchaná alebo už bola spáchaná trestná činnosť, ktoré po overení ich hodnovernosti môžu byť podnetom na trestné stíhanie alebo v konečnom dôsledku aj vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe, predstavuje cieľ realizácie operatívno-pátracej činnosti a spravodajskej činnosti vykonávanej prostredníctvom zákonom oprávnených subjektov. Z uvedeného vyplýva, že dôvody vedúce k vydaniu súhlasu by určite mali mať svoj logický a racionálny základ, avšak trvanie na požiadavke preukázania skutočností vedúcich k podozreniu z plánovanej alebo spáchanej trestnej činnosti konkrétnymi skutočnosťami už v čase pred začatím trestného konania by v podstate použitie týchto informačno-technických prostriedkov znemožnilo.

Posúdenie konkrétnych skutkových okolností jednotlivého prípadu a ich hodnotenie z hľadiska subsumovania pod § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním je úlohou všeobecného súdu, do ktorej ústavnému súdu v zásade neprislúcha zasahovať. Ústavný súd

je však oprávnený a aj povinný preskúmať, či sa všeobecný súd výkladom a aplikáciou daného zákonného ustanovenia nedopustil neprípustného zásahu do právneho postavenia sťažovateľa, ktorý by mal za následok porušenie jeho základných práv a bol výrazom zjavnej svojvôle pri uplatnení právomoci všeobecného súdu.

Po preskúmaní súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011 z hľadiska sťažovateľom namietaných nedostatkov ústavný súd dospel k záveru, že tento súhlas krajského súdu je dostatočne konkrétny na to, aby bolo možné konštatovať, že je z hľadiska splnenia podmienok na jeho vydanie preskúmateľný.

Obsahuje vymedzenie účelu použitia informačno-technického prostriedku, ktorým je predchádzanie nožnej zločinnosti a ochrana vojensko-hospodárskych záujmov Slovenskej republiky v súvislosti s nakladaním so štátnym majetkom, resp. so zdravotníckymi pracoviskami nachádzajúcimi sa v správe ministerstva obrany. Skutočnosť, že sťažovateľ v minulosti zastával vrcholnú riadiacu pozíciu v rámci rezortu ministerstva obrany, je verejne známa a v čase vydania súhlasu na odpočúvanie zo 6. júla 2011 pôsobil navyše v tomto rezorte v pozícii externého poradcu. Úvaha, podľa ktorej sťažovateľ má kontakty v tomto rezorte s osobami s rozhodovacou právomocou, ktoré by mohol ovplyvniť pri rozhodovaní o nakladaní s majetkom štátu v prospech v tom čase neustálených osôb z prostredia finančných skupín, ktoré sa zaujímali o zdravotnícke pracoviská v pôsobnosti ministerstva obrany, má racionálny a logický základ.

Uvedené okolnosti (čas vydania súhlasu, sťažovateľom zastávané pozície) v spojení s charakterom trestnej činnosti, na ktorej by sa nevyhnutne malo zúčastňovať viacero osôb, s ohľadom na mieru vnímania korupcie vo verejnej sfére a v neposlednom rade s ohľadom na dôležitosť chráneného záujmu (ochrana pred zločinnosťou, ktorá môže narušiť vojensko-hospodárske záujmy Slovenskej republiky), krajský súd podľa názoru ústavného súdu správne vyhodnotil ako postačujúce na odôvodnenie zásahu, resp. obmedzenia práva na súkromie sťažovateľa.

Ústavný súd považuje súhlas na odpočúvanie zo 6. júla 2011 a na jeho základe vykonaný zásah do práva sťažovateľa na súkromie za legálny vzhľadom na účel použitia súhlasu, ktorým bolo predchádzanie zločinnosti, a v záujme ochrany vojensko-hospodárskych záujmov Slovenskej republiky považuje tento zásah za legitímny a na dosiahnutie daného účelu vzhľadom na utajovaný charakter trestnej činnosti, pre podozrenie z ktorej bol súhlas použitý, považuje zásah aj za proporcionálny.

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil také skutočnosti, ktoré by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie signalizovali možnosť vysloviť porušenie základných práv sťažovateľa v súvislosti s vydaním označených príkazov na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností, a preto už pri predbežnom prerokovaní sťažnosť pre namietané porušenie práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 13 listiny a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012